

Vysvetlenie ikony Plnosť života v Duchu Svätom

Autorka: Luisanna Garau, 2012

Ikona je rozdelená na dve úrovne, ktoré sú prepojené zobrazením Ducha Svätého. Tajomstvo lásky Krista k Cirkvi (stredný kruh), ktoré Boh vo svojom odvekom pláne ponúka svetu (horný polkruh), skrze Ducha Svätého vstupuje do reality vzťahu muža a ženy. Kristus miluje Cirkev, veľmi nežným spôsobom si ju privinul k sebe a dáva jej účasť na svojej sláve Vzkriesenia (svätožiara, trón). Cirkev sa s veľkou oddanosťou a dôverou vinie k svojmu Ženíchovi. Žena a muž v geste vzájomného prijímania zároveň spoločne prijímajú dar Ducha Svätého, ktorý im otvára prístup k Veľkému tajomstvu lásky Krista k Cirkvi.

Púšť ako prostredie každodenného života po kontakte s manželmi spojenými skrze Ducha s Veľkým tajomstvom, prejavuje znaky oživenia, začína rozkvitať. Dokonca aj samotné rastliny (stvorenie) sa obracia s túžbou k Veľkému tajomstvu Božej lásky.

V centre ikony sa nenachádza manželský pár, ale Kristus a Cirkev zjednotení v láske (Ef 5, 27), ktorí sú sviatostne spojení s manželmi.

Predovšetkým sa pozrime na Krista: On je Prvý a Posledný a Žijúci (Zjv 22, 13; Zach 12, 10; Jn 19, 37).

Všetko pochádza od Otca, ktorého zobrazuje ruka udeľujúca požehnanie z neba. Je to zároveň starobylé gesto rečníka, ktorým si získaval pozornosť poslucháčov. Takto Otec dáva Syna ako Vtelené Slovo (Mt 3, 17).

Otec sa zjavuje v Synovi, v ktorom sa naplňa Jeho vôľa (Jn 4, 34) - vôľa zjednotiť sa s ľuďmi v Jeho Osobe (Iz 54, 4; 62, 4). Toto tajomstvo zjednotenia v snubnej láske kontemplujú dokonca aj Serafíni v nebi (Iz 6, 2), ktorí sú tejto skutočnosti veľmi blízko (1 Pt 1, 12).

Od Ježiša vychádza Duch Svätý (Jn 15, 26), ktorý nezostupuje ani nevystupuje, ale zostáva s manželmi a spočíva na nich (1 Pt 4, 14). Nespočíva osobitne na jednom alebo na druhom, ale na nich spoločne – nad ich spojenými rukami, v ich láske.

Manželia sa navzájom obdarúvajú, podriaďujú sa jeden druhému, a tým, že sa navzájom prijímajú, prijímajú aj Ducha Svätého. Je to poslanie na celý život (Ef 5, 21-32). Duch je dar, ktorý sa prijíma (Lk 24, 49) a spoločenstvo vytvára pravý (autentický) dar jednoty (Jn 17, 21).

Pán je Kráľom slávy (Ž 24, 7): sedí odetý do rúcha na zlatom tróne a nohy má položené na zdobených poduškách, čo pripomína byzantskú tradíciu. Tým sa naznačuje, že patrí k nebeskému poriadku (Zjv 4, 9).

Kristus drží v ruke Slovo: On sám je Slovom (Jn 1, 18). Nie vo forme zvitku označujúceho Starý zákon, ale ako knihu symbolizujúcu Evanjelium, s krížom na obale: je to Vtelené Slovo, Ženích ľudstva.

Vedľa Neho stojí Mária, ktorá predstavuje Cirkev – Nevestu (Zjv 21, 9), oblečenú do bieleho plášťa, ktorý symbolizuje krstné rúcho. Je očistená milosťou, bez škvrny a bez vrásky (Ef 5, 27), od Neho prijíma krásu a je Jeho Nevestou navždy (Zjv 21, 2). Je odetá do rúcha zaliateho zlatým svetlom (Zjv 21, 24), ktoré symbolizuje Božie svetlo. Sedí na tom istom tróne, čo naznačuje rovnosť v dôstojnosti a v povolaní (Zjv 22, 17).

Spája ich jedna aureola – nerozlučiteľné spoločenstvo tajomstva kríža, v plnosti a svätosti (Ef 1, 4).

Naším povolaním je byť s Kristom, prebývať spolu s Ním a mať účasť na Jeho živote (Ef 2, 6). Sme odetí do Jeho dôstojnosti a rovnakej svätosti, ktorá je darom, ku ktorému sme všetci povolaní: Kristus je všetko vo všetkých (Kol 3, 11).

Cirkev – Nevesta pripomína kráľovnú zo Žalmu (Ž 45, 10), ktorá sedí po pravici kráľa (Ž 45, 10-12). Jej pohľad je upriamený na Ženícha, volá Ho a vzýva, v dôvernom geste si pritíska líce k lícu, čo symbolizuje úctu a blízkosť, „opretá o svojho milého“ (Pies 8, 5). Pán sa k nej nakláňa a objíma ju pravou rukou (Pies 8, 3). Obaja sa dotýkajú kolenom, čo poukazuje na úzke puto, dôvernosť a manželskú intimitu, ktorá je neoddeliteľne spojená s darom tela. Príroda zobrazená na ikone nie je iba dekoratívnym pozadím, ale naznačuje účasť stvorenia na tajomstve milosti. Celé stvorenie - podľa slov svätého Pavla - „vzdychá a zvíja sa v pôrodných bolestiach“ v očakávaní naplnenia časov a definitívneho zjednotenia s Bohom (Rim 8, 22). Stromy na obraze nevyjadrujú iba záhradu Eden (Gn 2, 8), ale aj „kvitnúcu púšť“ (Iz 32, 15): vykúpenie nepopiera, že približovanie sa k Bohu je niekedy ťažké a namáhavé. Duch Svätý je pečaťou, na ktorej máme už teraz účasť, a zároveň je tým, čo ešte len máme zakúsiť - Ten, ktorý bol, je a bude. Na ráme ikony sú napísané slová z obradu sviatosti manželstva:

Svadobný obrad: „Kristus pečaťou Ducha Svätého robí manželov účastníkmi tej istej lásky, ktorou miluje svoju Cirkev a vydal sa za ňu.“

Na druhej strane máme slová z Katechizmu Katolíckej cirkvi:

KKC 1624: „V epikléze tejto sviatosti manželia dostávajú Ducha Svätého ako spoločenstvo lásky Krista a Cirkvi. Duch Svätý je pečaťou ich zmluvy, stále prístupným prameňom ich lásky a silou, ktorou sa bude obnovovať ich vernosť.“

Aj samotný tvar ikony odzrkadľuje túto skutočnosť: kruh v hornej časti symbolizuje nebo, ktoré sa spája so zemou (znázornenou ako obdĺžnik). Ide o starobylý pôdorys baziliky, obľúbený medzi prvými kresťanskými komunitami pre svoj svadobný a eschatologický rozmer. Prostredníctvom tohto tvaru vstupuje nebeská realita priamo do pozemského liturgického slávenia a sprostredkuje toto posolstvo.

Nové posolstvo: Ikona bola neskôr vyrobená novou technikou „tkania“. Obraz utkaný z farebných nití vyjadruje prepojenie toľkých životov a životných situácií cez sviatosť manželstva: celý spoločný život manželov, celú sieť vzťahov, ktoré sa prepletajú medzi nimi, ich deťmi, širšími rodinnými vzťahmi a svetom. Utkaná ikona predstavuje z jednej strany krásny obraz hovoriaci o Veľkom tajomstve Božej lásky, na druhej strane môžeme vnímať ako namáhavo a systematicky vzniká.

Sú to každodenné nitky, ktoré vytvárajú na druhej strane vzácny obraz: manželia „v sile sviatosti dostávajú vlastné a osobitné poslanie, aby mohli zobrazovať – od najjednoduchších, obyčajných vecí – tú lásku, ktorou Kristus miluje svoju Cirkev a neustále darúva svoj život za ňu“ (Amoris laetitia 121).

